

ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

Department of Medical Sciences

ISO 9001:2016 Certified

จดหมายข่าว News Letter

ปีที่ 31 ฉบับที่ 7 เดือนกรกฎาคม 2560

เครื่องยา สมุนไพรไทย

2

แมงลักคา ใบ ขับเห็้อ ขับน้ำนม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hyptis suaveolens* (L.) Poit.
วงศ์ LAMIACEAE
ชื่ออื่นๆ การรา

ลักษณะของพืช เป็นไม้ล้มลุกกึ่งพุ่ม มีกลิ่นแรง ลำต้นเป็นเหลี่ยม ตั้งตรง มีขนปกคลุม ใบเดี่ยวออกตรงข้าม ใบรูปไข่ โคนใบเว้าหรือสอบเรียว ปลายใบค่อนข้างแหลมหรือมน ขอบใบจักฟันเลื่อย ผิวใบมีต่อมน้ำมันจำนวนมากและมีขนสั้น ดอกช่อฉัตร มี 1-5 ดอก ออกตามซอกใบและปลายยอด ก้านดอกสั้น ใบประดับมีลักษณะเป็นเส้นแบนปลายแหลมมีขนปกคลุม ดอกสมมาตรด้านข้าง กลีบเลี้ยง โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นรูปประฆัง ปลายแยกเป็นเส้นยาวปลายแหลม 10 เส้น กลีบดอกสีม่วงน้ำเงิน โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอดเล็กๆ ปลายแยกเป็น 2 ส่วน ส่วนบนมี 2 หยัก ส่วนล่างมี 3 หยัก เกสรเพศผู้ 4 อัน ก้านชูเกสรเมียยาว เกสรเพศเมีย รังไข่อยู่เหนือวงกลีบ ผลแบบเปลือกแข็งไม่แตกแบน สีนํ้าตาลเข้ม ภายในมี 1 เมล็ด

ประโยชน์ทางยา ใบ ขับเห็้อ ขับน้ำนม แก้วปวดศีรษะ ไล่แมลง ระวังอาการชักกระตุก หรือหดเกร็ง และแก้รูมาติก

ลักษณะของเครื่องยา ใบแห้ง สีเขียวอมน้ำตาล แตกหักเป็นชิ้นหยาบ เนื้อใบบาง ขอบใบมีขนเข้า ครอบ แตกหักง่าย ขึ้นของใบที่สมบูรณ์ โคนใบเว้าหรือสอบเรียว ปลายใบค่อนข้างแหลมหรือมน ขอบใบจักฟันเลื่อย ผิวใบเมื่อสัมผัสโดยเฉพาะก้านใบ ท้องใบและใบอ่อนมีขนยาว สีขาวนวล มีกลิ่นเฉพาะสีน้ำตาล ขนาดเล็กแบน มีกลิ่นฉุน

ข้อมูลจาก หนังสือเครื่องยาสมุนไพรไทย สถาบันวิจัยสมุนไพร

พ.ก. บอกกล่าว

ฉบับเดือนกรกฎาคม 2560

ช่วงนี้มีข่าวพบผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสซิกาในจังหวัดพิจิตร หลายหน่วยงานต่างเฝ้าควบคุมเชื้อมีผลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำจัดยุงลาย เพื่อป้องกันการระบาดของเชื้อโรค ในส่วนของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้เตรียมพร้อมห้องปฏิบัติการสำหรับตรวจไวรัสซิกา มาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังเตรียมพร้อมห้องปฏิบัติการสำหรับตรวจเชื้อใช้หัดนก ไข้หวัดใหญ่ใน 24 ชั่วโมงและยังพัฒนาศักยภาพในการตรวจจับเชื้อสายพันธุ์ใหม่ๆ อีกด้วย สำหรับผลงานวิจัยสำคัญที่นำมาฝากในฉบับ เป็นเรื่อง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เพิ่มสมรรถภาพทางกายและจิต เร่งพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์สารสกัดหมอนแคปซูล

ส่วนใครที่สงสัยว่า หากบริโภคอาหารที่ทอดด้วยอะลูมิเนียมแล้วจะเป็นอันตรายหรือไม่ อย่าพลาดอ่านเรื่อง "อะลูมิเนียม" ที่ปนเปื้อนในอาหาร ทำให้เป็นอัลไซเมอร์จริงหรือไม่? และปิดท้ายด้วยเรื่อง เผยผลตรวจน้ำผึ้งสีเขียว สีเขียวมาจากไหน และผลตรวจเป็นอย่างไร ติดตามอ่านท้ายฉบับ สวัสดิ์

บรรณาธิการ

ฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

รำลึกครบรอบ 100 ปีธงชาติไทย

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้วันที่ 28 กันยายน ของทุกปี เป็นวันพระราชทานธงชาติไทย (Thai National Flag Day) โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2560 กำหนดให้มีการชักและประดับธงชาติ แต่ไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ที่ทรงพระราชทานธงไตรรงค์เป็นธงชาติไทย นับเป็นความภาคภูมิใจของคนในชาติ และในปีนี้ (2560) ครบรอบ 100 ปี ธงชาติไทย

พัฒนาการของธงชาติไทยนั้นมีมายาวนานถึง 6 แบบด้วยกัน นับตั้งแต่การใช้ธงแดงเกลี้ยงเป็นสัญลักษณ์แห่งชาติสยามสำหรับสยามชนและการใช้ธงวงจักร เป็นธงชาติสยาม ต่อมามีการเพิ่มรูปช้างสีขาวอยู่ในวงจักรสีขาวติดไว้กลางธงแดง ประชาชนชาวสยามใช้ธงช้างเผือกมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 แต่การใช้ธงช้างเผือกเป็นธงชาติสยาม ยังไม่มีรูปแบบช้างที่ชัดเจน จึงเห็นธงช้างในรูปแบบที่แตกต่างมากมาย ด้วยเหตุนี้รัชกาลที่ 5 ทรงมีพระราชดำริให้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยแบบอย่างธงสยาม ร.ศ.110 (พ.ศ. 2434) เป็นครั้งแรก ซึ่งถือเป็นกฎหมายเล่มแรกของแบบอย่างธงสยามของประเทศไทย จนเกิดเหตุการณ์ที่มีการประดับธงช้างกลับหัวรับเสด็จที่จังหวัดอุทัยธานี ในสมัยรัชกาลที่ 6 จึงทรงเปลี่ยนธงชาติสยามเป็นแบบแถบสี เรียกว่า "ธงแดงขาวห้าริ้ว" เพื่อป้องกันการกลับหัวและกลับด้านของผืนธง โดยประกาศเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ.2459 ธงชาติสยามที่ประกาศใช้สำหรับหน่วยงานราชการ เป็นธงช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น (ธงราชการ) และธงแดงขาวห้าริ้ว (ธงค้าขาย) สำหรับประชาชน ทั้งนี้ธงชาติสยามถูกเปลี่ยนรูปแบบเป็นครั้งสุดท้ายในรัชกาลที่ 6 เนื่องจากการเข้าร่วมรบสงครามโลกครั้งที่ 1 ครั้งนั้นสยามส่งทหารเข้าร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตร ประเทศผู้นำต่างๆ มีธงสามสี จึงเพิ่มสีน้ำเงินตรงแถบกลางธงไตรรงค์ หรือเฉดสีที่เรียกว่า สีขาบในอดีต และมีการประกาศใช้ธงไตรรงค์เป็นธงชาติในพระราชบัญญัติธง พ.ศ.2460 นับแต่นั้นมาจนปัจจุบัน

สำหรับธงไตรรงค์ ธงชาติไทย มีลักษณะรูปสี่เหลี่ยมรี สัดส่วน กว้าง x ยาว ขนาด 6x9 เมตร ซึ่งในปัจจุบันธงชาติไทยที่ใช้ในปัจจุบันมี 2 แบบคือ ธงไตรรงค์และธงราชนาวิ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชักหรือการแสดงธงชาติและธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ.2529 เมื่อมีการชักธงชาติขึ้นลงให้แสดงความเคารพในการยืนตรงหันไปทางเสาธง อาคารหรือสถานที่ที่มีการชักธงชาติขึ้นและลงจนกว่าจะเสร็จการ แต่กรณีที่ไม่สามารถยืนแสดงความเคารพได้ให้หยุดนิ่งในอาคารหรือสถานที่ที่มีการชักธงชาติหรือเสียงเพลงชาติจะสิ้นสุดลง

หากท่านต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมสามารถติดต่อที่พิพิธภัณฑ์ธงชาติไทย <http://www.thaiflag.org/> หรือเฟซบุ๊กพิพิธภัณฑ์ธงชาติไทย @thai.national.flag.museum

สำนักงานเลขานุการกรม ... รายงาน

สถาบันชีววัตถุ 1 ใน 12 แล็บตรวจคุณภาพวัคซีนให้ WHO

สถาบันชีววัตถุ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับการยอมรับให้เป็นห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพวัคซีนแห่งเดียวในอาเซียนให้กับองค์การอนามัยโลก และยังเป็น 1 ใน 2 ของเอเชีย ที่เป็นระดับห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์คุณภาพวัคซีนขององค์การอนามัยโลก (WHO Contracted Laboratory) ช่วยไทยคัดกรองวัคซีนเข้าประเทศได้มีคุณภาพ ชีววัตถุไทยส่งวัคซีนหายยังได้รับการยอมรับ

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า สถาบันชีววัตถุ เป็นห้องปฏิบัติการควบคุมคุณภาพวัคซีนและยาชีววัตถุของประเทศ ที่ได้รับการยอมรับให้เป็นห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพวัคซีนให้กับองค์การอนามัยโลก โดยทำการตรวจคุณภาพวัคซีนป้องกันโรคโอมิครอน วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า วัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบบี และวัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบเจอี เพื่อเป็น ซึ่งการได้รับเลือกให้เป็นห้องปฏิบัติการขององค์การอนามัยโลกส่งผลให้ไทยได้รับประโยชน์ในด้านพัฒนาระบบควบคุมกำกับคุณภาพวัคซีนในห้องปฏิบัติการให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้หน่วยงานและประเทศไทยเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากนานาชาติถึงความสามารถในการตรวจวิเคราะห์ควบคุมคุณภาพวัคซีน และยังทำให้ประเทศไทยสามารถดูแลคุณภาพวัคซีนที่นำเข้ามาใช้กับคนในประเทศได้อย่างทัดเทียมมาตรฐานสากล รวมทั้งบุคลากรได้มีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และหากประเทศไทยสามารถผลิตวัคซีนหรือยาชีววัตถุเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ จะทำให้ผลิตภัณฑ์ของไทยได้รับการยอมรับจากประเทศผู้ซื้อ จึงถือได้ว่ากรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข สามารถผลักดันส่งเสริมอุตสาหกรรมผู้ผลิตวัคซีนและยาชีววัตถุเพื่อใช้ในประเทศและเพื่อการส่งออกได้อีกทางหนึ่ง

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวต่ออีกว่า ที่มาของการเป็นห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์คุณภาพวัคซีนขององค์การอนามัยโลก (WHO Contracted Laboratory) ด้านวัคซีน เริ่มจากสถาบันชีววัตถุได้ผ่านการตรวจประเมินระบบหน่วยงานควบคุมกำกับด้านวัคซีนของประเทศโดยองค์การอนามัยโลก ทำให้องค์การอนามัยโลกเล็งเห็นถึงศักยภาพของห้องปฏิบัติการที่สามารถตรวจวิเคราะห์วัคซีนได้ตามมาตรฐานสากล จึงได้ส่งผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมคุณภาพวัคซีนมาตรวจประเมินศักยภาพและความพร้อมของห้องปฏิบัติการของสถาบันชีววัตถุเชิงวิชาการ โดยละเอียดซึ่งรวมถึงวิธีการตรวจวิเคราะห์ทดสอบทางห้องปฏิบัติการ สถานที่ ระบบคุณภาพ และคน จนมั่นใจในความสามารถที่จะให้บริการทดสอบวัคซีนตามมาตรฐานขององค์การอนามัยโลกได้ และได้เริ่มทำสัญญาข้อตกลงระหว่างหน่วยงานตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบัน โดยจะมีการประเมินต่อสัญญาทุกๆ ปี

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย
อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ปัจจุบันมีห้องปฏิบัติการควบคุมคุณภาพภาครัฐด้านวัคซีนทั่วโลกเพียง 12 แห่ง ที่ตรวจวิเคราะห์วัคซีนให้กับองค์การอนามัยโลก และห้องปฏิบัติการสถาบันชีววัตถุเป็นห้องปฏิบัติการหนึ่งเดียวในประเทศอาเซียน และเป็น 1 ใน 2 ห้องปฏิบัติการในเอเชีย ที่เป็น WHO Contracted Laboratory

“การที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้รับคัดเลือกให้เป็นห้องปฏิบัติการทดสอบวัคซีนให้กับองค์การอนามัยโลกนั้น ทำให้หลายประเทศเชื่อมั่นในศักยภาพและส่งเจ้าหน้าที่มารับการอบรมกับสถาบันชีววัตถุ เช่น ประเทศจีน อิหร่าน เนปาล มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม ภูฏาน และบังกลาเทศ และหลายครั้งบุคลากรของกรมได้รับเชิญให้ไปฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยควบคุมกำกับภาครัฐในต่างประเทศ เช่น ประเทศพม่า มาเลเซีย อิหร่าน เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ที่สำคัญได้รับเชิญเข้าร่วมการพิจารณาจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานขององค์การอนามัยโลก และการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านวัคซีนและชีววัตถุ ซึ่งการยอมรับในศักยภาพของประเทศทำให้ประเทศไทยมีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศที่สามารถติดต่อประสานงานด้านการควบคุมคุณภาพวัคซีนและชีววัตถุ ข้อดีอีกประการหนึ่งคือทำให้ประเทศไทยสามารถดูแลคุณภาพวัคซีนที่นำเข้ามาใช้กับคนในประเทศเราได้อย่างทัดเทียมมาตรฐานประเทศที่เจริญ” นายแพทย์สุชม กล่าวทิ้งท้าย

สถาบันชีววัตถุ ... รายงาน

กรมวิทย์ฯ เผยห้องแล็บเครื่อง่ายตรวจสารเสพติด มีศักยภาพในการตรวจพิสูจน์สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

ห้องปฏิบัติการเครื่อง่ายด้านการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด ในตัวอย่างของกลางและสารเสพติดในปัสสาวะผ่านการทดสอบความชำนาญโดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมสร้างความเชื่อมั่นในการรายงานผลการตรวจพิสูจน์ และคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน

นายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทย ยังคงมีการจับกุมคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีโอกาสพิสูจน์ ความบริสุทธิ์ หรือให้เจ้าหน้าที่ที่มีหลักฐานในการดำเนินคดีตามกฎหมาย จึงต้องมีการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ซึ่งการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดในตัวอย่างของกลาง วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ต้องมีมาตรฐาน รวมทั้งบุคลากร และห้องปฏิบัติการ ต้องมีความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้ริเริ่มเป็นผู้ให้บริการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการด้านการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดในตัวอย่างของกลาง และสารเสพติดในปัสสาวะ ตามระบบคุณภาพมาตรฐานสากล ISO/IEC 17043:2010 ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ห้องปฏิบัติการมีการพัฒนาทักษะความชำนาญในการตรวจพิสูจน์และดำเนินการตามระบบคุณภาพให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งเสริมสร้างความเชื่อมั่นของห้องปฏิบัติการในการรายงานผลการตรวจพิสูจน์ ซึ่งนำไปใช้เป็นหลักฐานสำคัญทางอรรถคดี การบำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งเป็นการสร้างเครือข่ายสถานตรวจพิสูจน์ เพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของประเทศไทย ในปีงบประมาณ 2559 มีห้องปฏิบัติการสมาชิกจำนวน 782 แห่ง ครอบคลุมทั่วประเทศ เป็นห้องปฏิบัติการสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม มหาวิทยาลัย และกรุงเทพมหานคร

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวอีกว่า นอกจากการเป็นผู้ให้บริการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการแล้ว กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังเป็นหน่วยงานที่ให้กรอบมาตรฐานวิชาการแก่ห้องปฏิบัติการเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จากการทำหน้าที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งผลให้ห้องปฏิบัติการตรวจพิสูจน์สารเสพติดของประเทศไทย มีศักยภาพในการตรวจพิสูจน์สารเสพติดสอดคล้องกับมาตรฐานสากล สะท้อนให้เห็นว่าห้องปฏิบัติการตรวจพิสูจน์สารเสพติดของประเทศไทย มีผลการตรวจพิสูจน์ที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายสูงสุดของการดำเนินงาน คือการบริการประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม นอกจากนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังสนับสนุนชุดทดสอบด้านวัตถุเสพติด โดยหน่วยงานราชการที่สนใจ สามารถส่งหนังสือไปยังผู้อำนวยการสำนักยาและวัตถุเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ระบุรายละเอียดของโครงการ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ชนิดและปริมาณชุดทดสอบที่ต้องการ ซึ่งสำนักยาและวัตถุเสพติดจะพิจารณาตามความเหมาะสม และปริมาณชุดทดสอบที่สำนักยาและวัตถุเสพติดมีให้บริการได้

สำนักยาและวัตถุเสพติด ... รายงาน

ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เขตภาคกลาง ปีงบประมาณ 2560

วันที่ 26 - 27 มกราคม 2560

โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญจากสำนักยาและวัตถุเสพติด

เตรียมพร้อมห้องปฏิบัติการ รับมือไข้หวัดนก

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้เฝ้าระวังสถานการณ์การระบาดของไข้หวัดนก และไวรัสแบคทีเรียก่อโรคระบบทางเดินหายใจ โดยการตรวจหาเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ใหม่ด้วยวิธีชีวโมเลกุล (Realtime RT-PCR) รู้ผลภายใน 24 ชั่วโมงและยังพัฒนาศักยภาพในการตรวจจับเชื้อสายพันธุ์ใหม่ๆ อีก

นายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า ปัจจุบันเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ใหม่ๆ นอกเหนือจากสายพันธุ์ A (H5N1) ได้อุบัติขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง หลายชนิดได้แพร่จากสัตว์ปีกมาสู่มนุษย์ และบางชนิดก่อให้เกิดโรครุนแรงและยังมีหลายประเทศที่ยังคงพบการระบาดของเชื้อหวัดนกสายพันธุ์ต่างๆ ในสัตว์ปีกอย่างต่อเนื่อง บางประเทศในทวีปอเมริกาและยุโรปเริ่มพบไข้หวัดนกสายพันธุ์แบบรุนแรง (Highly Pathogenic Avian Influenza; HPAI) เป็นครั้งแรก ทั่วโลกจึงมีความเสี่ยงที่จะเกิดการระบาดใหญ่เช่นเดียวกับไข้หวัดนกสายพันธุ์ A (H5N1) ขณะที่ประเทศไทยมีผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดนก A (H5N1) จำนวนทั้งสิ้น 25 ราย เสียชีวิต 17 ราย พบผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดนกครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ.2549 แต่เนื่องจากยังคงพบโรคไข้หวัดนกระบาดในคนและสัตว์ปีกในหลายประเทศ รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านของไทยด้วย กระทรวงสาธารณสุขจึงมีนโยบายเร่งรัดการเตรียมความพร้อมป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดนกในพื้นที่เสี่ยงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงไข้หวัดนกสายพันธุ์ใหม่ เช่น A (H7N9) ด้วย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมเครือข่ายห้องปฏิบัติการจึงให้ความสำคัญและมีการเฝ้าระวังอย่างเป็นระบบมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 ทำให้ระบบเฝ้าระวังของประเทศไทยมีศักยภาพในการตรวจจับหาเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทันสถานการณ์ และมีประสิทธิภาพ

นายแพทย์สุขุม กล่าวอีกว่า ห้องปฏิบัติการของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั้ง 14 แห่งในภูมิภาค ให้บริการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างจากผู้ป่วยที่เข้าเฝ้าระวังสงสัยติดเชื้อหวัดนกของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และยึดแนวทางการตรวจวิเคราะห์ตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก ที่ต้อง

ปรับเปลี่ยนวิธีการให้สามารถตรวจจับเชื้อหวัดนกสายพันธุ์ใหม่ๆ ได้อย่างทันการณ์ โดยตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อหวัดนกด้วยวิธี Realtime RT-PCR ซึ่งให้ผลเร็ว มีความจำเพาะสูง สามารถแยกเชื้อหวัดนกสายพันธุ์ย่อยต่างๆ ออกจากกันได้ แต่ในกรณีที่เป็นเชื้อสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อน จะไม่สามารถจำแนกสายพันธุ์ย่อยได้ ต้องใช้วิธีหรือเทคนิคที่สูงกว่า เช่น การหาลำดับนิวคลีโอไทด์ของยีนที่สำคัญ ด้วยวิธี conventional gene sequencing หรือ next generation sequencing เป็นต้น

“กรณีที่เป็นผู้ป่วยที่เข้าเฝ้าระวังสงสัยไข้หวัดนก แต่ตรวจไม่พบเชื้อ ห้องปฏิบัติการของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข สามารถตรวจหาไวรัสและแบคทีเรียก่อโรคระบบทางเดินหายใจอื่นๆ รวม 26 ชนิดด้วยวิธี Realtime RT PCR ประกอบด้วย เชื้อไวรัส 16 ชนิด 3 Flu A subtypes และแบคทีเรีย 7 ชนิด (Flu A, Flu B, Respiratory syncytial virus A&B, Flu A-H1, Flu A-H1 pdm09, Flu A-H3, Enterovirus, Adenovirus, Parainfluenza virus 1-4, Metapneumovirus, Bocavirus, Rhinovirus, Coronavirus NL63, Coronavirus 229E, Coronavirus OC43, Mycoplasma pneumoniae, Chlamydia pneumoniae, Legionella pneumophila, Haemophilus influenzae, Streptococcus pneumoniae, Bordetella pertussis และ Bordetella parapertussis) ดังนั้นในช่วงที่มีอากาศเปลี่ยนแปลง ท่านที่มีอาการไอ ไข้ มีเสมหะ ปวดเมื่อยตามตัว หรือมีอาการในกลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจอื่นๆ มีประวัติการสัมผัสสัตว์ปีกไม่ชัดเจน สามารถตรวจคัดกรองเบื้องต้น เพื่อหาไวรัสหรือแบคทีเรียที่เรียกก่อนได้และถ้าสงสัยไข้หวัดนก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีความพร้อมในการตรวจวินิจฉัยได้ภายใน 24 ชั่วโมง” นายแพทย์สุขุมกล่าว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ... รายงาน

บันทึกเทปถวายพระพร เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ศ.คลินิกเกียรติคุณ นพ.ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข นำคณะผู้บริหารหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ร่วมบันทึกเทปถวายพระพร เนื่องในโอกาสวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 65 พรรษา ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ณ ห้องส่งสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 วันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2560

ร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยข้าราชการและเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา ของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ตามหลักคำสอนของพุทธศาสนา และวัฒนธรรม ที่ดีงาม ณ วัดพุทธปัญญา จ.นนทบุรี วันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ.2560

อบรมเชิงปฏิบัติการผู้เชี่ยวชาญห้องปฏิบัติการประเทศสมาชิกอาเซียน

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร Introduction to Biological Safety Cabinet Technology: User's Essential Workshop for ASEAN Member States สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข โดยมีเครือข่ายห้องปฏิบัติการประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวน 23 ราย เข้าร่วมอบรม ณ ห้องประชุมโรงแรมริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี วันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ.2560

อบรมเสริมสร้างการรับรู้ในวาระครบรอบ 100 ปี ธงชาติไทย

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการอบรมเสริมสร้างการรับรู้ถึงความเป็นมาของธงชาติไทย ในวาระครบรอบ 100 ปี ธงชาติไทย โดยมีนายพลฤทธิพล ประชุมพล ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ธงชาติไทย เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง พัฒนาการธงชาติไทย กฎระเบียบการประดับ การแสดงความเคารพ และบทลงโทษเกี่ยวกับธงชาติไทย ณ ห้องประชุมใหญ่ อาคาร 1 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ วันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ.2560

คัดเลือกหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่น ด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดโครงการสัมมนาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ประจำปี 2560 โดยมีกิจกรรมการคัดเลือกหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของหน่วยงานภายในกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อเป็นตัวแทนไปแสดงผลงานที่กระทรวงสาธารณสุข ณ ห้องประชุมกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดนนทบุรี วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ.2560

การประชุมด้านการรับรองระบบงาน ระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

นายแพทย์สุชุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นำคณะผู้บริหารและบุคลากรสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ เข้าร่วมการประชุมด้านการรับรองระบบงาน ระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก APLAC/PAC Joint Annual Meeting ซึ่งจัดโดย สำนักงานมาตรฐาน

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ร่วมกับ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์บริการ และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ณ โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล กรุงเทพฯ วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2560

รับการตรวจประเมินโดยคณะผู้เชี่ยวชาญจากองค์การอนามัยโลก

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานกล่าวต้อนรับและรับการตรวจประเมิน Joint external Evaluation (JEE) ตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ โดยคณะผู้เชี่ยวชาญจากองค์การอนามัยโลก พร้อมทั้ง เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการ (Laboratory system) ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ.2560

กิจกรรมขับเคลื่อนค่านิยมกระทรวงสาธารณสุข MOPH

นายแพทย์สุชุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยผู้บริหาร ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกิจกรรมขับเคลื่อนค่านิยมกระทรวงสาธารณสุข (MOPH) โดยยึดหลักเป็นนายตนเอง เร่งสร้างสิ่งใหม่ ใส่ใจประชาชน

และอ่อนน้อมถ่อมตน ให้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน มีเป้าหมายให้ประชาชนมีสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน จัดขึ้น ณ โรงจอดรถหน้าร้านค้าสวัสดิการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ.2560

อบรมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยข้อมูล ข่าวสารของราชการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ภก.ดร.วรวิทย์ กิตติวงศ์สุนทร รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดอบรมโครงการอบรมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 โดยมี นายเฉลิมพล เลียบทวี จากสำนักคณะกรรมการ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นวิทยากรมาให้ความรู้ และศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการต้นแบบ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2560

ประชุมเชิงปฏิบัติการ “เรื่องเล่าพลัง (Springboard Storytelling)”

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ “เรื่องเล่าพลัง (Springboard Storytelling)” โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งจากส่วนกลางและศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินงานจัดการความรู้ โดยผ่านการเล่าเรื่องบนเวที ณ ห้องประชุมสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข วันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ.2560

กรมวิทย์ฯ วิจัยพบสารสกัดจากหม่อนเพิ่มสมรรถภาพทางกายและจิต เร่งพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์สารสกัดหม่อนแคปซูล

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ศึกษาวิจัยพบสารสกัดจากหม่อนมีสรรพคุณทำให้กล้ามเนื้อและต้นขาแข็งแรง และทำให้จิตใจสงบมากขึ้น ลดอาการซึมเศร้าในกลุ่มวัยกลางคนและผู้สูงอายุ และสามารถต่อยอดนำมาผลิตเป็นอาหารเสริมเพื่อสุขภาพได้

นายแพทย์สุชัช ภาณุจันทิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า จากนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาสมุนไพรไทยและประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สถานการณ์ “สังคมสูงวัย” การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุจึงเป็นเรื่องสำคัญ สมุนไพรจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่มีศักยภาพสูงในการนำมาใช้เพื่อดูแลสุขภาพ โดยสามารถนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ยา อาหารและเครื่องสำอาง ซึ่งนวัตกรรมที่ได้จากองค์ความรู้จากงานวิจัยและพัฒนาจะช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และตอบสนองนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” ได้ ดังนั้น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสถาบันวิจัยสมุนไพร มีบทบาทสำคัญในการศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการยกระดับคุณภาพสมุนไพรหม่อนในประเทศไทย เนื่องจากมีสรรพคุณหลากหลายตามภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย โดยเฉพาะส่วนใบมีรสจืดเย็นเป็นยาขับเหงื่อ แก้ไข้ แก้ตัวร้อน แก้ร้อนใน กระหายน้ำ แก้ไอ ระงับประสาท หรือต้มเอาน้ำล้างตา แก้ตาแดง และ ฝ้าพาง

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากหม่อนแบบครบวงจร ตั้งแต่การปลูกจนถึงการวิจัยทางคลินิก โดยพัฒนาแหล่งเพาะปลูกหม่อนที่สวนสมุนไพรกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดระยอง ซึ่งได้รับการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (Good Agricultural Practice; GAP) จากกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบัน และทำการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สารสกัดหม่อนแคปซูล และได้รับสิทธิบัตรจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง “ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพที่มีสารสกัดจากใบหม่อนเป็นส่วนประกอบ” จากการวิจัยพบว่า ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพนี้มีผลต่อการเพิ่มคุณภาพชีวิตของอาสาสมัคร วัยกลางคนและผู้สูงอายุ โดยเพิ่มสมรรถภาพทางกาย ทำให้กล้ามเนื้อแขน และกล้ามเนื้อต้นขา มีความแข็งแรงมากขึ้น

ช่วยให้การทรงตัวดีขึ้น เพิ่มสมรรถภาพทางจิต ทำให้มีความสงบมากขึ้น ลดกลุ่มอาการซึมเศร้าและวิตกกังวล และเพิ่มการเรียนรู้และความจำ ทำให้เพิ่มความจำได้ดี และหลังจากนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์พร้อมที่จะถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ประกอบการที่สนใจ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสมุนไพรไทย ตามนโยบายของรัฐบาล

“สำหรับแนวทางการยกระดับศักยภาพสมุนไพรสู่นวัตกรรม จำเป็นต้องมีองค์ความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์แบบสหสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทั้งหมด ตั้งแต่การคัดเลือกชนิดสมุนไพร การจัดหา สายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตดี มีสารสำคัญสูง ทนทานต่อโรคและสิ่งแวดล้อม การปลูกและเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม การแปรรูป การควบคุมคุณภาพเพื่อให้ได้วัตถุดิบหรือสารสกัด

สมุนไพรที่ดี เพื่อนำไปศึกษาฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาและด้านความปลอดภัยทั้งหมด ตลอดจนและสัตว์ทดลอง รวมถึงการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด ตลอดจนการบรรจุและเก็บรักษาให้มีคุณภาพดี และมีความคงสภาพตลอดอายุที่ระบุในฉลาก ซึ่งสถาบันวิจัยสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีโครงการ “คุณภาพสมุนไพรไทย” เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศให้มีความมาตรฐานสากล สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและตอบสนองนโยบาย ประเทศไทย 4.0 ได้” นายแพทย์สุชัชกล่าว

สถาบันวิจัยสมุนไพร ... รายงาน

คุณภาพ เครื่องวัดความดันโลหิต ในเขตสุขภาพที่ 9

เครื่องวัดความดันโลหิต เป็นเครื่องมือแพทย์อย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการตรวจสอบข้อมูลสุขภาพในขั้นตอนแรกของผู้ป่วยเพื่อวินิจฉัยโรคก่อนพบแพทย์ ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการทดสอบความถูกต้องแม่นยำเพื่อการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับเครื่องวัดความดันโลหิต แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกแบบเชิงกล ประกอบด้วยชนิดปรอท ชนิดหน้าปัดนาฬิกาและชนิดดิจิตอล ประเภทที่สองคือแบบอัตโนมัติ ทั้งนี้ การทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิต เป็นการทดสอบหลังการใช้งานแล้วตามระยะเวลา (periodic verification) หรือทวนสอบหลังการซ่อมแซม โดยอ้างอิงตามมาตรฐาน OIML (International Organization of Legal Metrology) โดยทดสอบ 3 รายการ คือ 1) ค่าความผิดพลาดสูงสุด มาตรฐานกำหนดไม่เกิน + 4 มิลลิเมตรปรอท 2) ค่าอัตราการรั่วของความดันในระบบ มาตรฐานกำหนดไม่เกิน 4 มิลลิเมตรปรอท (สำหรับเครื่องวัดความดันโลหิตแบบเชิงกล) และไม่เกิน 6 มิลลิเมตรปรอท (สำหรับเครื่องวัดความดันโลหิตแบบอัตโนมัติ) 3) ค่าผลต่างของความดันขาขึ้นกับขาลง ไม่เกิน 4 มิลลิเมตรปรอท (ทดสอบเฉพาะเครื่องวัดความดันโลหิตแบบเชิงกลชนิดหน้าปัดนาฬิกา)

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 9 นครราชสีมาเปิดบริการทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิตในเขตสุขภาพที่ 9 (นครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์ และสุรินทร์) ดำเนินการระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 – มกราคม พ.ศ. 2560

ผลการทดสอบตัวอย่างเครื่องวัดความดันโลหิตทั้งสิ้น 83 ตัวอย่าง จากสถานบริการสาธารณสุข 7 แห่ง เป็นตัวอย่าง

จากจังหวัดนครราชสีมา

ทั้งหมด โดยจำแนก

ตัวอย่างเครื่องวัดความดันโลหิต

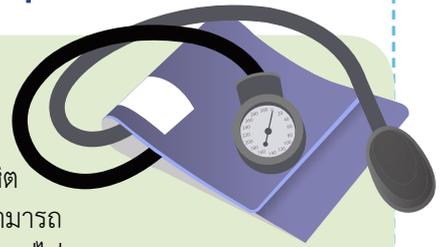
ได้ดังนี้ เป็นเครื่องที่ชำรุดไม่สามารถ

ทดสอบได้ 8 ตัวอย่าง ไม่ชำรุดแต่ไม่สามารถ

ทดสอบได้เนื่องจากไม่มีข้อต่อที่เหมาะสมในการทดสอบ 5 ตัวอย่าง สามารถทดสอบได้รายการเดียว 4 ตัวอย่าง ทดสอบครบทั้ง 2 รายการ 66 ตัวอย่าง ผ่านมาตรฐาน 59 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 89.39 (คิดจากจำนวนที่ทดสอบได้ทั้ง 2 รายการ) ไม่ผ่านมาตรฐาน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.61 เมื่อวิเคราะห์ตามรายการที่ทดสอบพบว่า ไม่ผ่านมาตรฐานเรื่องอัตราการรั่วของความดันในระบบ จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 71.43 และค่าความผิดพลาดสูงสุด จำนวน 2 ตัวอย่าง ร้อยละ 3.03

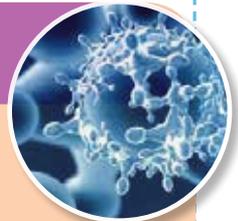
เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลผลการทดสอบที่ไม่ผ่านมาตรฐานในปี 2557-2560 คือ ร้อยละ 31.79, ไม่มีตัวอย่างทดสอบร้อยละ 9.95 และร้อยละ 10.61 ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวถึงแม้เครื่องมีมาตรฐานร้อยละ 90 แต่ยังไม่ครบร้อยละ 100 จึงจำเป็นต้องมีการเฝ้าระวังอยู่อย่างสม่ำเสมออีกทั้งตัวอย่างที่ทดสอบเป็นเพียงส่วนหนึ่งยังไม่ใช้จำนวนตัวอย่างที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องมีการเฝ้าระวังต่อไป อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานหรือประชาชนต้องการส่งเครื่องวัดความดันโลหิตทดสอบคุณภาพ สามารถส่งได้ที่ ศูนย์รวมบริการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ หรือศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั่วประเทศ

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 9 นครราชสีมา ... รายงาน

การเฝ้าระวังการกลายพันธุ์และการดื้อยาของ เชื้อไขหวัดใหญ่ ประจำเดือนมิถุนายน 2560

จากการเฝ้าระวังไข้หวัดนกและไข้หวัดใหญ่ทางห้องปฏิบัติการ ศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มผู้ป่วย (CLUSTER) ที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง ได้แก่ ปอดบวม ปอดอักเสบ มาเพาะเชื้อและทำการตรวจวิเคราะห์โดยวิธี GENOTYPIC ASSAY เพื่อหาชนิดที่เกี่ยวข้องกับการดื้อยา และวิธี PHENOTYPIC ASSAY โดยการทดสอบเชื้อไวรัสกับยาด้านไวรัสในกลุ่ม NEURAMINIDASE INHIBITOR ผลการทดสอบดังนี้

ชนิด / สายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่	ผลการทดสอบ			ยอดสะสม
	ประจำเดือนมิถุนายน 2560			ม.ค.52 – 30 มิ.ย. 60
	จำนวนเชื้อที่ทดสอบ	จำนวนเชื้อที่ดื้อยา	ร้อยละที่ดื้อยา	ร้อยละที่ดื้อยา
ไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล				
1. A/H1N1 (2009)	10	0	0(0/10)	0.93 (13/1,400)
2. A/H3N2	10	0	0(0/10)	0 (0/1,099)
3. Influenza B	5	0	0(0/5)	0 (0/523)

ศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข... รายงาน

“อะลูมิเนียม” ที่ปนเปื้อนในอาหาร ทำให้เป็น อัลไซเมอร์ จริงหรือ?

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เผยปัจจุบันยังไม่สามารถระบุสาเหตุของโรคอัลไซเมอร์ได้อย่างแน่ชัดและยังไม่มีผลงานวิจัยยืนยันว่าอะลูมิเนียมที่ปนเปื้อนในอาหาร ทำให้เป็นโรคอัลไซเมอร์ได้ ทั้งนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ศึกษาการใช้งานภาชนะอะลูมิเนียมบรรจุอาหาร พบว่าในสภาวะปกติที่อุณหภูมิห้อง มีการละลายออกมาของอะลูมิเนียมน้อยมาก แต่จะพบในปริมาณสูงเมื่อสัมผัสกับสารละลายกรดที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 2 ชั่วโมง ดังนั้นหากผู้บริโภคกังวลควรหลีกเลี่ยงการบรรจุอาหารที่มีกรดและใช้งานที่อุณหภูมิสูงเป็นเวลานาน

นายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า จากข่าวเผยแพร่ทางโลกโซเชียลเรื่องการใช้แผ่นอะลูมิเนียมฟอยล์ ปิ้งย่างอาหาร มีอันตรายมาก เพราะอะลูมิเนียมเมื่อโดนความร้อนจะละลายเข้ากับอาหาร ทำให้แคลเซียมถูกทำลายไป จากนั้นความจำจะลดลงและสมองเสื่อม เป็นสาเหตุของอัลไซเมอร์ และเป็นการทำลายกระดูกโดยตรงนั้น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ขอเตือนประชาชนว่าอย่าเพิ่งตื่นตระหนกกับข่าวดังกล่าว เพราะปัจจุบันยังไม่สามารถระบุสาเหตุของโรคอัลไซเมอร์ที่แน่ชัดได้ มีเพียงปัจจัยที่มีแนวโน้มก่อให้เกิดโรคอัลไซเมอร์ ได้แก่ อายุ พันธุกรรม และปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังไม่มีผลงานวิจัยที่พิสูจน์แน่ชัดว่าอะลูมิเนียมทำให้เกิดโรคนี้อย่างแท้จริง โดยทางองค์การระหว่างประเทศทั้ง WHO และ European food safety authority (EFSA) รายงานว่า อะลูมิเนียมเป็นสารพิษต่อระบบประสาทในผู้ป่วยโรคไตมีความเป็นไปได้ที่อาจจะทำให้เกิดโรคอัลไซเมอร์ (Alzheimer) หรือโรคเกี่ยวกับระบบประสาท และ EFSA ไม่คิดว่าการได้รับอะลูมิเนียมจากอาหารจะเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคอัลไซเมอร์ได้

นายแพทย์สุขุม กล่าวเพิ่มเติมว่า อย่างไรก็ตาม กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ไม่ได้นิ่งนอนใจ โดยได้มอบหมายให้สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหารทำการตรวจวิเคราะห์การละลายออกมาของอะลูมิเนียมจากภาชนะที่ทำด้วยโลหะอะลูมิเนียมมีภาชนะหุงต้ม จำนวน 22 ตัวอย่างและแผ่นเปลวอะลูมิเนียม 6 ตัวอย่าง โดยทำการทดสอบที่สภาวะสุดโต่งด้วยสารละลายกรดอะซิติกความเข้มข้นร้อยละ 4 และร้อยละ 3 ตามลำดับ ที่อุณหภูมิน้ำเดือด (100 องศาเซลเซียส) เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ผลการทดสอบพบว่ามีการละลายออกมาของอะลูมิเนียมจากภาชนะหุงต้ม 20 ตัวอย่าง (ร้อยละ 90) ปริมาณที่พบ

อยู่ในช่วง 11-953 มิลลิกรัม/ลิตร และพบการละลายออกมาจากแผ่นเปลวอะลูมิเนียมทั้ง 6 ตัวอย่าง (ร้อยละ 100) ปริมาณที่พบอยู่ในช่วง 483.6-1,032 มิลลิกรัม/ลิตร ส่วนการทดสอบภาชนะหุงต้มที่อุณหภูมิ 22 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 24 ชั่วโมงมีการละลายออกมาของอะลูมิเนียมจากภาชนะหุงต้มทั้ง 6 ตัวอย่าง (ร้อยละ 100) ปริมาณที่พบน้อยกว่ามาก ซึ่งพบอยู่ในช่วง 0.5-14.1 มิลลิกรัม/ลิตร และได้ศึกษาการละลายออกมาของอะลูมิเนียมลงสู่อาหาร 4 อย่าง คือ ข้าวสุก ผัดผัก ต้มยำ และยำวุ้นเส้น ที่ใส่ในภาชนะหุงต้มเป็นเวลา 30 นาที เพื่อเลียนแบบการรับประทานอาหารโดยใช้ภาชนะหุงต้ม พบว่าการละลายออกมาของอะลูมิเนียมมีน้อยมากอยู่ในช่วง 0.047-0.928 มิลลิกรัม/กิโลกรัม อาหารปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดการละลายออกมาของอะลูมิเนียมจากภาชนะบรรจุอาหาร และยังไม่มีการกำหนดปริมาณอะลูมิเนียมที่มีในอาหาร นอกจากนี้การดูดซึมของอะลูมิเนียมจากอาหารเข้าสู่ร่างกายเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น

“แผ่นเปลวอะลูมิเนียม หรืออะลูมิเนียมฟอยล์ ที่ใช้เพื่อบรรจุอาหารหรือหุ้มห่ออาหารมี 3 ลักษณะ คือ แผ่นเปลวอะลูมิเนียมธรรมดา แผ่นเปลวอะลูมิเนียมที่มีการเคลือบด้วยสาร และแผ่นเปลวอะลูมิเนียมที่มีการเคลือบหรือประกบกับกระดาษหรือฟิล์มพลาสติก โดยสหภาพยุโรป (EU) และประเทศสหรัฐอเมริกาอนุญาตให้ใช้โลหะอะลูมิเนียมเป็นภาชนะบรรจุ หุ้มห่อ และล้มน้ำอัดลมอาหารได้ ผู้บริโภคก็สามารถใช้ได้ตามคำแนะนำที่กำหนดไว้” อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าว

สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ... รายงาน

อ่านต่อจากหน้า 12 : เผยผลตรวจ น้ำผึ้งสีเขียว

นายแพทย์สุขุม กล่าวต่ออีกว่า น้ำผึ้ง (honey) หมายถึงของเหลวรสหวานซึ่งผึ้งผลิตขึ้นจากการดูดน้ำหวานที่มีอยู่ในเกสรดอกไม้หรือจากส่วนใดส่วนหนึ่งของพืชที่ผึ้งนำมาสะสมไว้ในรวงผึ้งผ่านขั้นตอนทางธรรมชาติของผึ้ง โดยเอนไซม์จากตัวผึ้งจะทำหน้าที่เปลี่ยนน้ำตาลในน้ำหวานของดอกไม้หรือพืชนั้นๆให้เป็นน้ำตาลชนิดต่างๆ จนได้เป็นน้ำหวานที่มีความหอมหวาน น้ำผึ้งมีกลิ่น รส สีที่แตกต่างกันตามชนิดของพืช เช่น น้ำผึ้งจากดอกกล้วย ดอกลิ้นจี่ เป็นต้น ลักษณะตามปกติของน้ำผึ้งจะเหนียวหนืด ช้นเป็นเนื้อเดียวกัน และใส ไม่ขุ่นทึบ มีสีตามธรรมชาติ ตั้งแต่สีเหลืองอ่อน ถึงสีน้ำตาลเข้ม ส่วนผสมของน้ำผึ้ง ประกอบด้วยน้ำตาลเชิงเดี่ยว ได้แก่ ฟรุกโตส และ กลูโคสเป็นหลัก ประโยชน์ของน้ำผึ้ง นอกจากนำมาผสมในอาหารและเครื่องดื่มแล้ว และแม้แต่ตำรับยาโบราณก็มีการเติมน้ำผึ้ง เพื่อช่วยแต่งรส ลดความขม หรือใช้ปรุงยา เช่น นำมาผสมยาผง เพื่อปั้นเป็นลูกกลอน เป็นต้น หรือใช้ในผลิตภัณฑ์ เสริมความงาม เช่น ใช้พอกหน้า เพื่อช่วยบำรุงผิวหน้า เป็นต้น

แนวทางการเลือกซื้อ และการเก็บรักษา น้ำผึ้ง

การเลือกซื้อควรพิจารณาคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ 1.ความสะอาด คือ ไม่มีเศษละอองเกสร เศษตัวอ่อนหรือดักแด่ปะปนอยู่ 2.มีสีอ่อนใสตามธรรมชาติ ไม่แยกชั้น มีสีเดียวกลมกลืนไปทั้งหมด 3.มีความหนืดหรือมีความเข้มข้น และ 4.ฉลากข้างขวด ควรมีรายละเอียดแสดงน้ำหนักสุทธิ เครื่องหมายการค้า วันที่ผลิต วันหมดอายุ สถานที่ผลิต ชื่อผู้ผลิต และเครื่องหมายรับรองคุณภาพจากหน่วยงานราชการที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ ส่วน การเก็บรักษา น้ำผึ้ง แนะนำดังนี้ 1.ถ้า น้ำผึ้งที่มีความชื้นสูงควรบริโภคให้หมดภายใน 1-2 เดือน 2.ควรเก็บน้ำผึ้งในที่เย็น และไม่โดนแสงแดด แต่ไม่ต้องเก็บในตู้เย็น 3.น้ำผึ้งที่เก็บไว้นานจะมีสีเข้มเพราะปฏิกิริยาการสลายของน้ำตาลฟรุกโตส ยังสามารถนำมาบริโภคได้ แต่ไม่ควรเก็บนานเกินกว่า 2 ปี

สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ... รายงาน

ลุ้นรับรางวัล

ประจำฉบับกรกฎาคม 2560

คำถาม

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ วิจัยพบสารสกัดจากหม่อนสามารถเพิ่มสมรรถภาพด้านใดบ้าง

รายชื่อผู้โชคดี

กรุณาส่งคำตอบ พร้อมระบุชื่อที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของท่านที่สามารถติดต่อได้ ส่งมายัง ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 หรือทางอีเมล prdmsc@dmsc.mail.go.th หรือโทรสาร 0 2591 1707 หรือส่งเข้ามาที่กล่องข้อความในเฟสบุ๊ก เครือข่ายประชาสัมพันธ์กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อลุ้นรับ กระปุกออมสิน จำนวน 20 รางวัล (หมดเขตส่งคำตอบลุ้นรางวัลภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2560) ประกาศรายชื่อผู้โชคดี ในจดหมายข่าวกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ฉบับกันยายน 2560 และรายชื่อผู้โชคดีประจำฉบับพฤษภาคม 2560 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เชิญผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ SME มาประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการพัฒนาประเทศ ตามนโยบายเมืองไทย 4.0 โดยจะส่งเสริมสนับสนุนงานด้านใดบ้าง ด้านสมุนไพร เครื่องสำอาง ยาแผนไทย และยาแผนปัจจุบัน

คุณสุพัฒนา คงศิลป์
 คุณโชค ท้าวสัน
 คุณทองสุข ศรีสุข
 คุณปัทมาพร ศรีบุรี
 คุณพิพัฒน์ บุญมีประเสริฐ

คุณกาญจณี ศิริบาล
 คุณราตรี บุญช่วย
 คุณศุภธร ยอดเพ็ชร์มงคลศรี
 คุณประคอง วิชัยยา
 คุณอรวรรณ พวงทอง

คุณกันยา ยอดเพ็ชร์มงคลศรี
 คุณสมปอง ทรัพย์สุทธิภรณ์
 คุณอำพรรัตน์ แก้วคำ
 คุณสุชาดา สำแดงฤทธิ์
 คุณอรดา จันทร์เหมือน

คุณฐิติพร เหมสะอาด
 คุณโสภณ สมบุญสุธา
 คุณณัฐพัชร์ ประเทศ
 คุณแจ้ใจ แจ้ใจ
 คุณโรสนาเตียรย์ ชาดา

เผยแพร่ผลตรวจ น้ำผึ้งสีเขียว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
เผยแพร่ผลตรวจน้ำผึ้งสีเขียวทางห้องปฏิบัติการ พบมีคุณภาพ
ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน มีสีสังเคราะห์เจือปน ยีสต์ ราเกิน
มาตรฐาน พร้อมแนะนำวิธีการเลือกซื้อน้ำผึ้งและการเก็บรักษา

นายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับตัวอย่าง
น้ำผึ้งจากป่าในจังหวัดบุรีรัมย์ที่เป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์
เดือนพฤษภาคม 2560 จำนวน 3 ตัวอย่าง ได้แก่ ตัวอย่างที่ 1
น้ำผึ้งสีเขียว ตัวอย่างที่ 2 น้ำผึ้งสีเหลืองได้รับจากผู้สื่อข่าว และ
ตัวอย่างที่ 3 น้ำผึ้งสีเขียวยได้จากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ และมอบให้สำนักคุณภาพและ
ความปลอดภัยอาหาร ตรวจวิเคราะห์ตามประกาศกระทรวง
สาธารณสุขฉบับที่ 211 พ.ศ.2543 เรื่อง น้ำผึ้ง (ซึ่งบังคับใช้กับ
น้ำผึ้งที่ผลิตเพื่อจำหน่าย โดยสถานที่ผลิต ที่เข้าลักษณะเป็นโรงงาน)
และประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 364 พ.ศ.2556 เรื่อง
มาตรฐานอาหารด้านจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรค แต่เนื่องจากตัวอย่าง
ที่ 1 น้ำผึ้งสีเหลือง และตัวอย่างที่ 2 น้ำผึ้งสีเขียวยมีปริมาณน้อย
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงเลือกตรวจเฉพาะรายการที่สำคัญ

ผลการตรวจวิเคราะห์น้ำผึ้งทั้ง 3 ตัวอย่าง พบว่า น้ำผึ้งทั้ง
3 ตัวอย่างมีคุณภาพไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ด้านเคมี ตรวจพบ

ค่าความชื้นมากกว่าค่ามาตรฐาน คือ เกินกว่าร้อยละ 21 ของน้ำ
หนัก และพบสีสังเคราะห์ในตัวอย่างน้ำผึ้งสีเขียว โดยมาตรฐาน
ห้ามใช้สี ส่วนจุลชีววิทยา พบยีสต์และรามามากกว่าค่ามาตรฐาน
ยีสต์และรา ซึ่งกำหนดไม่เกิน 10 cfu ต่อน้ำผึ้ง 1 กรัม

นอกจากนี้ผลการตรวจวิเคราะห์และลักษณะตัวอย่างของ
น้ำผึ้งที่ส่งตรวจวิเคราะห์ ยังพบว่า น้ำผึ้งมีความหนืดน้อยกว่า
น้ำผึ้งปกติ แสดงว่าน้ำผึ้งถูกเจือจาง อันเป็นสาเหตุทำให้น้ำผึ้ง
มีความชื้นเกินมาตรฐาน และยังมีค่าไดออกไซด์แอกติวิตีต่ำกว่า
มาตรฐาน และพบการเติมสีอินทรีย์สังเคราะห์ และพบยีสต์และราเกิน
เกณฑ์มาตรฐาน อันเป็นสาเหตุทำให้น้ำผึ้งเกิดการเน่าเสียง่าย

(อ่านต่อหน้า 11)

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
ตั้งอยู่ที่อาคาร 14 ชั้น 2 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นนทบุรี

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

เสนอแนะ ดิชม หรือ
ส่งบทความลงตีพิมพ์ ส่งมาได้ทั้ง
กองบรรณาธิการ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขานุการกรม
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 0-2951-0000 ต่อ 99081
โทรสาร 0-2951-0312
E mail: prdmsc@dmsc.mail.go.th
www.dmsc.moph.go.th
www.dmscsmartlifeblog.com

เครือข่ายประชาสัมพันธ์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 22/2552
ไปรษณีย์กระทรวงสาธารณสุข

ที่ปรึกษา อธิบดี รองอธิบดี ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ผู้อำนวยการสำนัก / สถาบัน / ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ กองบรรณาธิการ
อภิรดี เฉยรอด, อภิลิทธิ์ เหมาะสมสกุล, วชิพร แดงอุทัย, วิระวัณ อินทริง, พีรยุทธ คันทะชมภู, จงกมล เงินมาก, ธีระพล ดีโสภา, สรพล สิ้นเจริญรุ่ง,
ภาคินัย กลิ่นกุล, สุนันทา สุขสุมิตร, สุวรรณ โพธิ์มา